

20-26 Eylül Uluslararası İşitme Engelliler Haftası

Normal bir kişinin kişisel ya da sosyal yaşantısında kendi kendisine yapması gereken işleri, bedensel veya ruhsal yeteneklerindeki kalıtsal ya da sonradan olma herhangi bir noksanlık sonucu yapamama olarak tanımlanan 'Engellilik', farklı nedenlere bağlı olarak oluşmaktadır. Dünyada da engelliliğe yönelik uygulanan yasal düzenlemelerin yanı sıra engelliliğe dikkat çekmek ve halkı bilinçlendirmek amacıyla bazı günler ve haftalar belirlenmiştir. Belirlenen haftalardan biri de "Uluslararası İşitme Engelliler Haftası"dır. Uluslararası İşitme Engelliler Haftası ilk olarak 1958'de İtalya'nın Roma kentinde başlatılmıştır. İlk Dünya Kongresi'nin düzenlendiği aynı ayı anmak için Eylül ayının son haftasında her yıl kutlanır.

Dünya Sağlık Örgütüne göre dünya nüfusunun %5'inden fazlasında işitme kaybı vardır. 2050 yılına kadar 700 milyondan fazla insanın -ya da her on kişiden birinin- rehabilitasyon gerektiren işitme kaybına sahip olacağı tahmin edilmektedir. Dünya çapında tahminen 34 milyon işitme engelli çocuk vardır ve bu çocukların %80'i düşük veya orta gelirli ülkelerde yaşamaktadır.

İşitme kayıpları, doğumsal ve doğumsal olmayan birçok nedene bağlı olarak oluşmaktadır. Bu faktörler yaşam boyunca farklı dönemlerde karşılaşılabilsede bireyler etkilerine en çok yaşamın kritik dönemlerinde maruz kalmaktadır. Doğum öncesi dönemde; genetik faktörler, rahim içi enfeksiyonlar, doğum ve doğum sonrasında; doğum anında oksijen eksikliği, yenidoğan döneminde şiddetli sarılık, düşük doğum ağırlığı, çocukluk ve ergenlikte; kronik kulak enfeksiyonları, kulakta sıvı toplanması, menenjit ve diğer enfeksiyonlar işitme kayıplarına neden olabilir.

İşitme kaybına yol açan nedenlerin çoğu, yaşam boyu uygulanan halk sağlığı stratejileri ve klinik müdahalelerle önlenabilir. İşitme kaybının önlenmesi, doğum öncesinden ileri yaşlara kadar tüm yaşam boyunca önemlidir. Çocuklarda işitme kaybının yaklaşık %60'ı halk sağlığı önlemlerinin uygulanmasıyla önlenilecek önlenilebilir nedenlere bağlıdır.

Yaşam seyrinin farklı aşamalarında işitme kaybını azaltmak için etkili stratejiler şunları içerir; kızamık, menenjit, kabakulak ve kızamıkçık aşılmasının zamanında ve eksiksiz yapılması,

iyi anne ve çocuk bakımı uygulamaları, genetik danışmanlık, ortak kulak sorunlarının tanımlanması ve yönetimi, ototoksik işitme kaybını önlemek için ilaçların akılcı kullanımı. Engellilikten korunma da taramalar; erken tanı için çok kullanılan ve en iyi sonuç veren yöntemlerdir.

Ülkemizde yılda yaklaşık 1.200.000 bebek doğmakta ve her bin bebekten 2-3'ü ileri derecede işitme kaybı ile dünyaya gelmektedir. Çocukluk döneminde geçirilen hastalıklar, kulak enfeksiyonları, kazalar ve kullanılan bazı ilaçlar nedeniyle bu oran geçici işitme kayıplarıyla birlikte %6'ya kadar çıkmaktadır.

Sağlık Bakanlığı olarak bizim önceliğimiz işitme kayıplarını erken dönemde saptayarak tedavi ve rehabilitasyonunu sağlamak ve bu yolla engelliğin önüne geçmektir. İşitme kaybını erken dönemde belirlemek amacıyla ülkemizde Yeni doğan ve Okul Çağı dönemlerinde çocuklarımıza işitme taraması yapılmaktadır. Basit, ucuz ve uygulaması çok kolay testler ile işitme kaybı şüphesi olan bebekler erken zamanda teşhis edilebilmektedir. Yenidoğan bebeklerimize 81 ilimizin kamu, üniversite ve özel hastanelerinin yer aldığı 1047 tarama merkezimizde işitme taraması, 62 tane referans merkezimizde de ileri tanı ve tedavileri gerçekleştirilmektedir. Bebeklerimizin tümüne ulaşılması hedeflenmekte ve ortalama yılda 2500 yenidoğana işitme kaybı tanısı konulmaktadır. Yine ilköğretimin 1. yılında, belirlenen protokoller çerçevesinde işitme taraması konusunda eğitimli sağlık personeli tarafından sahada tarama gerçekleştirilmekte, sorun saptanan çocuklarımız kulak burun boğaz uzmanlarına yönlendirilmektedir.

Amacımız; geleceğimiz olan çocuklarımızın, tarama testleri ile erken dönemde saptanan ve tedavi edilebilen hastalıklar konusunda erken müdahalelerinin yapılarak yaşitları, sağlıklı çocuklarla eşit koşullarda yaşamlarını sürdürebilmelerini sağlamak ve sağlıklı bir nesil oluşturabilmektir. Ailelere düşen görev çocuklarının işitme taramalarını zamanında yaptırmak ve işitme kaybı saptandığında tedavi ve eğitim süreçlerine etkin bir biçimde dahil olmaktır. Bu sayede erken teşhis konup ve erken rehabilite edilen çocukların dil gelişimine paralel olarak; zihinsel sosyal ve ruhsal gelişimleri normal yaşitlarına benzer seviyede gelişebilir.